

ACC. N:R M. 6445: 1-23 + 8 teckn.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Oppvidinge ö Handbreds Adress: Suråkra, Kriksmåla.
Socken: Ålgö och Kriksmåla. Berättat av: Lantbr: Yrak Jansson, up.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Utna:s kartprägeliska 29.)

Uppteckningen berör

Kröslätter.

Vol. 1.

Sidor 1. — 22.

Teckningar: 8.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445-1

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikberg

Härad: Uppvidinge ö Hanabörds.

Adress: Furåkra, ^{ör} Kråksmåla.

Socken: Håghult ö Kråksmåla.

Berättat av: Lantbr. Yrak Jansson m.f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1822. i Håghultssocknen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min fader, F.d. Lantbr. Yrak Jansson, var född den 28/1, 1822. i Björkebo, Håghultssocknen, Kråksmåla Län, död i Kråksmåla Län den 27/10 1889. Han var en idag jordbrukare av den gamla häls stammen och ansågs mycket skicklig på sin tid. Till sin natur verkade han litet tungt beroende på att han var varmt religiös men ägde en god iakttagelseförmåga. Han berättade inte utan man bad honom däran, men besörde frågan det gamla jordbruket, så fick man svar, som hålla att lite på. När far ställde jag, som sagesman, farbror Nils Jansson, han var 11-va år äldre. - Vil de båda hära, av mig oförglömnda, i Frid till uppståndelsens morgon!!!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:2

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge ö Handbörds. Adress: Turåkra, "Kråksmåla.
Socken: Ålgård ö Kråksmåla. Berättat av: Lantbr: Yrak Lannsa.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1899. i Ålgårdssacken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För 100 år tillbaka, i tiden krävde lå- (1.
slättern betydligt mera arbete och arbets-
folk hos oss. Orsakerna härtill vara egent-
ligen 2. Sels måste all hösläpper utföras för hand
med det gamla redskapet Lien. Ynga slätters
maskiner funnos och om sådana då fun-
nits, så hade vi ej haft bruk för dem. Många
1000 tunnland majsodlingar, som nu giva rika
skördar av råg, vete, håare, klöver eller peluscher
m. m. där skall vatten och den mager skarven
var att vad man därifrån erhöåll, med mye-
ket och tungt arbete i synnerhet under våren
somrar. Det fodes man då lyckades berga blev
mindrevärdegt och som de gamle sade, "Rätt, som

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:3Landskap: Småland.Upptecknat av: Euseb VikingHärad: Uppvidinge ö Kånndbörd.Adress: Furåkra, "Kråksmåla."Socken: Älgshult ö Kråksmåla.Berättat av: Lantbr: Erik Jansson, m. f.Uppteckningsår: 1940.Född år 1882. i Älgshultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

räven". Nu kör man där med hästar och slät (2.
hemsken och skördar i mängder 10-dubbelt mera
och rika skördar med $\frac{1}{4}$ av det arbete, som
kräddes beakt för 50 år tillbaka. 4 första hand
hava vi här för dynamiten och de tidseutliga lyft
kranarna att tacka. Detta har för våra orters
lantbrukare möjliggjort att man kunna
rationellt försläggå våra härr och Madas
och sedan odla dem. — Tänka vi åter på
de naturliga, upprädda, vräldriga, slätter-
ängarna, så voro sam väl vidlyftiga, men
marken hårt kuperad och stening över hövna.
Så växte ofta ett magert gräs ("Shagg") som
var synnerligen hårdslätt och krävde mycket

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445-4

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge & handbores Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Ålgård & Kråksmåla Berättat av: Lantbr: Frank Larsson m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1892. i Ålgårdssocken, m. f.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

arbete, men gav ringa avkastning. Oes! Men (3.
 det var tvunget att slå dessa ängar och "slå
 väl, så då bli nötte & ge brantura te vinteren",
 hette det, men mycket Löv ingick i fodret i gam-
 maltid; Lövträcken var avsevärd mat i nutid.
 Min fader berättade följande: "En bande hade
 en slätterkarl, som var duktig. När det kom till
 kvällen frågade banden honom om han ville
 som dagspenning, säga det hö, som han slöt på
 dagen. Sagmerkaren svarade, "Hosbarnen (husban-
 de) ska ja då göra, då får I att ge mig en ka-
 ka bräd breve." Ett talande bevis på hur litet
 givande åtskilliga slätterängar voro. —
 Efter denna inledning skall jag övergå till de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445: 5
Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Vikberg,
Härad: Uppvidinge ö Handboisd. Adress: Furåkra, 2 Kråksmåla.
Socken: Ålgö och Kråksmåla. Berättat av: Lantbr: Erik Jansson, m. p.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1892. i Ålgö och Kråksmåla.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äldre, hemtillverkade slätterredskapen äro
och smått och ingen skall bli utglämt utau
i detalj skildrat och med färika, naturliga,
teckningar belyst. Obs! Liens föregångare var
"Skäran", se teckning N: 1. d! "Skäran" olika delar äro,
1. "Udden, 2. Braken, 3. Nithol, 4. Vittunge genomskaffet,
5. Eggen." — N: 1. B. visar "Skärskärf" av Moarvbjörk
sett från sidan. "1. är Nistån, 2. är Handta-
get." N: 1. C. Visar "Skäran vid skäppet."
Hur underligt det än tyckes, så före Liens tid
skar man säd och gräs med "Skäran." "Fälte-
röj" (svedjelandsväg) har jag som 16-års poj-
ke skurit med skära hos min farbror
Nils Jansson, i Björkelva, Ålgö och Kråksmåla.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:6

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Vikberg,
Härad: Uppvidinge ö Kanvård: Adress: Furåkra, "Kråksmåla.
Socken: Ålgö och Kråksmåla. Berättat av: Lantbr: Isak Hansson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1842. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Se lias, som för 50-60. år tillbaka gagnade
i våra orter vore handsmidda. Här fanns
åtskilliga liasmeder. Våra orters bästa liasmed
hette Sven Hammarström. Han var född 1842.
i torpet Marsberga under byn Brantstult,
Kråksmåla socken. Sin glansperiod hade
Hammarström under tiden han, som smed
och mjölnare bodde i Lindstults ägor här-
spädes beläget $1\frac{1}{2}$ k.m. från mitt nuva-
rande hem Furåkra. Han smidde goda lias
i 3. olika längder. "5" kvarteringen 30. tum lång
var för ängslätter. "6" kvarteringen 36. tum lång
var för starrkarr och för mejring av räd.
"7" kvarteringen 42. tum lång var för madslätter.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445: 7Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: Uppvidinge & Kaulbårds.Adress: Turåkra, Kråksmåla.Socken: Ålgö och Kråksmåla.Berättat av: Lantbr. Jakob Jansson.Uppteckningsår: 1920.Född år 1822. i Ålgö och Kråksmåla.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Teckning n:o 1. S. visar oss en av Hammarströms (6. gråstia) en 5-kvartering. Liens olika delar äro: 1. Udden, 2. Braken, 3. Knäet, 4. Låret, 5. Sporren, 6. Bladet, 7. Eggspäen, 8. Kröken. — För att kunna slå märke Lien vara fäst vid ett skaft, som hette "Liarve". Längden modererades efter personens storlek, se teckning n:o 1. 9. bredden var cirka 2 tum. Längden uträknades på så sätt att man skulle arbeta på dess övre ändar i högra armbålen, då skulle man med armen hårt sträckt kunna fatta armhuggen vid b. Avståndet mellan de 2 kaggarna var normal-längd 18 tum, dock helst samma längd som armbredden på den person, som skulle göra arbetet. — Teckning n:o 2. H. Visar oss arbets fjöcklek

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6445: 8Landskap: Småland.Upptecknat av: Earl VihingHärad: Uppvidinge ö Hålsbörd.Adress: Furåkra, "Kräksmåla."Socken: Älgkult ö Kräksmåla.Berättat av: Lautts: Erik Jansson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1892. i Älgkultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och utseende sett från den tunna sidan, som vid kaggarna var $1\frac{1}{4}$ tum. Kaggarnas platts i arvet är å teckning n° 2. G. vid 2-2. och å teckning n° 2. H. vid 4-4. - Liakaggar 2. pyper, se teckning n° 2. 9. F. och 1. 6. Kaggarna vara tillverkade av kokot vuxen björk. Ös! kaggens delar äro vid 1. 8. och 2. 8. Händlaget vid 9. roten och vid 3. fjäspinnen genom roten på arvet undre sida, fy rötterna inklogas genom de rektangelformade, stämde hälen, som synes å teckning n° 2. G. 2-2. - Till liens utrustning hörde vidare "Raspestickan." Den var 20 tum långt 1/2 tum bred och ett fjärdedels tum tjock. Från helst ask eller ek. "Raspestickan" beströks å båda sidor med beck och sen varandes spickan och becket mät

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:9Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge ö Handbörds.Adress: Furåkra, 2 Kråksmåla.Socken: Höghult ö Kråksmåla.Berättat av: Lantbr: Isak Jansson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1822. i Höghultsocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lades med grus krassat av trasig kasserad slip-
 sten, s. k. "Gorsten," gruset väl riktat. "Med Raspe-
 stickan" skärptes lieu, då den varit slä, men ej
 stenkuggen, ty då måtte den slipas. Att med
 "raspestickan" skärpa lieu, hette att "Raspa lieu"
 Stickan drages hastigt, växelvis, å eggenbå-
 da ridor, så ett raspande ljud höres. Obs! Yti-
 dens morgon, då enligt fädernas uträgor alla
 ting kunde kala, så lade "raspestickan" då man
 raspade lieu, så blir så hvast, då vet ja vint
 "Så blir så hvast, då vet ja vint, o. s. v. Obs! Y-
 tidens morgon fanns varken ric eller raspsticka.
 Det är ett gammalt ordsuttryck. "Raspesticka,
 se teckning n:o 3. Y! 1. är bladet, i handtaget.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445-10.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikberg

Härad: Uppvidinge & Kaulförlän.

Adress: Furåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgårds & Kråksmåla.

Berättat av: Lantbr.: Erik Jansson, ordf.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1822 i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Raspestickan" hålles under arbetet å benstra(?)
håndens kagg. — Obs! Lien fäster vid arvet med
en s.k. "liatå", som i äldre tid bestod av tunn,
i vatten kokade ekspån, som virades om "Lia-
låret" och arvet ända. Och fästes under båten me-
3. kilar av karpfår, kilen 1. heter "lärstikka" de
2. andra benämnas för "Övre och undre spän-
kilarna". Först måste dock liens "sporre" släppas
i ett litet hål å arvet undersida. Teckning
n:o 3. f. visar när man börjar påbinda lien. Obs!
Teckning n:o 3. h. Visar oss normalt påbunden lie.
s. v. s. Lien nudd på vinkelrät mot arvet, se den
sprickade linjen! 1. är övre spännkilen, 2. är "liatåten"
som måste räcka nerom sporrhållet. 3. är medre

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445-11

Landskap: Småland.

Upptecknat av:

Carl Viking

Härad:

Uppvidinge ö Handbörse

Adress:

Furåkra, "Kråksmåla.

Socken:

Ålgö och Kråksmåla.

Berättat av:

Lantbr: Erik Jansson.

Uppteckningsår:

1940.

Född år

1822.

i

Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

spännkilen, men "lärsticken" synes ej ly han är (10.
 på arvet nudda sida. Nu kan man fråga, kan
 då lien bindas onormalt på arvet? Ja, det
 kan han. Teckning N: 4. L. visar oss li på bun-
 den så han "går över arvet." Obs! Prickade
 linjen! Detta har till följd att lien skär av
 förmycket gräs, så han lämnar nuddar, som
 ej skäras av, den påminner, som fäderna
 sade om "En baddläs ore, som betat." Obs! Men
 lien kunde och bindas, så han stod un-
 der arvet." S. v. p. från nudden räknat till arvet
 får man ej rät utan spettrig vinkel. Detta
 bindningsätt var bra med 7- kvarters-lin på
 Madar, som vore så långa dessa lin att man

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445: 12

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikberg,

Härad: Uppvidinge ö Kandlevåds.

Adress: Furåkra, ⁷ Kråksmåla.

Socken: Högskult ö Kråksmåla.

Berättat av: Lantbr: Isak Jansson, m. p.

Uppteckningsår: 1920.

Född år 1822. i Högskultsocknen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i varje hugg "Jo fulla manspejst framåt, (11.
8 di behövde skära väl på kröken," sade fä-
derne. Lie (Lång) bunden så "han stod under
arvet," se teckning N: 4. M. Vidare hörde till
liens utrustning "Liaräta" av starkt björkträ.
Obs! Det var så med de hemsmidda liarna,
att när dem vora bundna nya på arvet
så märkte "Lien jordläggat." S. v. s. Liens egg
vridas åt marken (jorden) till. Man satte
spåret, om liens bak vid "knäet," Mittfå och i
kröken" och vred liebladet meråt, på rutida
fabrikshar är "Läret" vridet lite uppåt från
bladet räknat, så där är lien "jordlagd." "Lia-
räta 18 tum lång, se teckning N: 4. N. —

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:13

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge & Hansbores. Adress: Suråkra, "Kriksmåla."
Socken: Ålgöhus & Kriksmåla. Berättat av: Lantb. Trak Jansson, m. p.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822. i Ålgöhussockna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Till höslättern hörde slipet. Det var ej nog ha- (12.
va slipe blott vid gården; man måste även ha-
va slipe i de avlägsna kärren och slätterängarna.
Slipet består av "slipbänken, sliphan", i vilken är
vatten; han upphålles bunden vid bänken med
vidna bjärkvidjor. På märkes "slipstenen och
reven". Stenen köptes hos oss från Gotland, men
i min barndom funnos där att köpa i Kal-
mar. Han var vanligen av Ekträ och utgräpt
med "Texa" (Tvärpa.) Efter slupad äng eller
kärslätter inpackades slipet i ängsladan
till nästa sammar. Innan man lunnade göt-
den slipes liarna på gårdens stora slipe. För
sliper liar under den årliga token i slätterängen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445: 14.Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking,Härad: Uppvidinge ö Handbörds.Adress: Turåkra "Kråksmåla."Socken: Ålgö och Kråksmåla.Berättat av: Lantbr.: Erik Jansson, m.f.Uppteckningsår: 1940.Född år 1889. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och meddelaren "Srar vevn". Se teckning N: 5. Min (13.
resteckning för 55 år sedan. — Näst det verk-
tyg, som hette Lic, som "räpsan", som gagnades
att räpsa samman det avslagna gräset med,
och även när det torra gräset (=höet) inbärs
i ladan, så gagnades räpsan. Räpsan
består av "skaft, käl och vanligen 18 styck räps-
pinningar". Skaftet är av späd gran, som barkas,
hyplas, och slipas med flintpapper (=n.k. sand-
papper. Kålet en aln långt bör vara av askträ
och pinnarna $3\frac{1}{2}$ tum långa täjlas av ung ask-
trä. Allt träet bör vara mycket torrt innan det
sammanfogas. Obs! Jag smickrar ärligen mycket räf-
sor och liarven. Räpsor 2. typer se teckning N: 6. o. 7.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445: 15

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppvidinge & Haninge: Adress: Furåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgö & Kråksmåla. Berättat av: Laufer: Yrak Jansson, m.f.

Uppteckningsår: 1946. Född år 1912. i Ålgö socknen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 60. Se vi en typ av våra gamla ti- (14.
ders höräpna." 1. är kålet, 2. är klavet, 3. är skaplet,
4. 4. är pinnvaraden." N° 6. 1. höräpna." 1. är kålet, 2. 2. är
Bojen-(bågen,) 3. 3. skaplet, 4. 4. pinnvaraden." Obs! I god
tid före slättern beströkas "räpskålen" (ej pinnvarna)
och bilsledet liarven (ej kaggarna) med träffjära.
så den hant väl torra. Nu gagnar linolja. Det var
och är "bra till & hålla väran från träet i regnväder
så dessa arbetsidan ej bleva nå tunga." — Obs! till
gamla tidens höslätter hörde den oumbärliga "Hö-
boja." — (Läs Höböja.) Det märks höet bars fram till
ängsladorna. "Höboja" består av 2. böjda, unga, bark-
de skar, "Gimmanen" bestod av haptinnat "Linde-
bast," men "bojerepet" var holvinnat av "Fö" (Lin.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445:16

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikberg,

Härad: Uppvidinge & Handbores.

Adress: Furåkra, ⁷² Kråksmåla.

Socken: Alghult & Kråksmåla.

Berättat av: Lantbr: Jakob Jansson, o. p.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1922 i Alghultsköcker.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Höboja", se teckning nr 7. 8. "Bojans" delar ära, (15.
 "1. Bojerepet, 2.-2. Bojarua, 3-3. Bojegimman, 4. 4. 4. Mel-
 lagimman." — Obs! Till våra härr och Mad-
 släffrar hörde dessutom i gammal tid d. p. h.
 "Höasarna", med vars tilljälps man drog det väte,
 sladda gräset ur vatten för att torra på "Läg-
 gorna." (de förut sladda gränderna) Sen mind-
 re höasarna var för hand att asat (säger) av en
 stark karb. Asan bestod av 2. smala äsar, som
 vertill vora hopfogade med spikade tvärslar,
 på vilka höet lastades med "3- horniga träfju-
 gor." Karl, som drager "Höasarna" för hand, så
 den är lastad, se teckning nr 8. 8. "Träfjuga",
 se teckning nr 8. 9. "Höasarna" för härt var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:17.Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking,Härad: Uppvidinge & Åmålshärad.Adress: Furåkra, "Kråksmåla."Socken: Ålgshult & Kråksmåla.Berättat av: Lantbr. Isak Jönsson, m. f.Uppteckningsår: 1940.Född år 1822. i Ålgshultssocknen.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kort och bredare liknande en s. k. "Skensugga" 16.
På "höarsa" för en häst gick att lasta 4. gånger så
mycket vät starr, som "höarsa" för hand. Nu hade
man fråga "Gick hästen i den sankta dyp om han
t. ex. hade "Klampar" (= Tryggor) under hovarna?" Inga-
lunda, det var allt för löst botten. Man hade en 50 m.
lång järnkrädstlina, som i ändan intill asan
hade en stadig järnkrak att haka in i en mör-
la i slån i asans förända. Man drog bann ut-
i vattuet av två karlar och lastades och sen
drogs linan dunt och hakades fast. Linans mot-
satta ända var i Land där hästen spändes för,
och så kördes hästen ett långt stycke uppåt "Läg-
gen till asan var aspe på land då han las-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445:18.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge & Ålandhörs.

Adress: Turåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgö och Kråksmåla.

Berättat av: Lantb. Yng. Jansson, m. p.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1899. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lades av och höet breddes ut i "Bredflor till borta" (17).
Häst och karl asar opphäur Mad, se teckning
nr 8. Sammant motiv, som gagnats i Ålgö och
Kråksmåla socknar. — I närmast

följande skall, innan jag övergår till det egentliga
slätterarbetet skrivas något om "gamla märken",
som braddes både "god eller dålig höskörd",
m. m. "Liharså" "Gott eller kinkigt bergslaväder". —

Ols! Teckning nr 8. torde kräva något närmare för-
klaring. Kärnen är min fader, krogenmannen här
ovan. Flickan med rörsau är min syster Anna. Py-
sen, som räcker sin nässa åt henne är Meddelaren,
Gumman till vänster är min mor, som formar den uppkrit-
ta starren i "Höbreds". Den roande pyssen är min 1/2 år yngre
Broder.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

N. 6445-19

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Handbörds- & Uppvidinge. Adress: Turåkra, Bråksmåla.
 Socken: Alghultö Bråksmåla. Berättat av: Lantbr.: Isak Larsson, m.f.
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1822 i Alghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Obs! De gamle fäderna toga tydet av vintern (18.
 "Ty vinterväder går före sammarevädret" het-
 det. En torr och kall försommar var lantman-
 nens gissel intet minst "Mestammastorke & mest
 sammarsfröst" ty "Vad inte torke brände
 ner, då het källden utar" sadet det. Män-
 ga gamla bönder, varit land min fader och
 farbror, började på hösten vid "Kästdagjäm-
 nan" (24^{sept}) gamla almanackan) göra uppteck-
 ningar för varje dag, t.ex. "mulet, regning,
 klart, o.s.v. På fort gick till "Thomas Kvist" (21.
 December) vid vintersolståndet. På nästa
 vår började man iaktaga vårdelken vid
 Vårdagjämnan (21ste mars) till sommarsol-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 6445:20

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge öfbandlösa Adress: Tjuråkra, 7 Kråksmåla.

Socken: Ålgöls ö Kråksmåla. Berättat av: Lantbr: Frank Jansson, mf.

Uppteckningsår: 1940. Född år 1829, i Ålgöls socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skändet (21 juni) Härav gjorde banden pi-
na iakttagelser rörande väderleken på den
kommande församlingen. I den gamla
"Pybylle profetia" heter det b. a. "Du lantman, före
midsammar bed Gud om regn, efter midsam-
mar regnar det din bön förutan." - Sådant
vädret var 9de dag jul, sådant väder i föl-
jande 9 veckor. Var det mildt i februari på blott
det kallt vid samma tid i mars. "Sådant
vädret var "40 martyrer" (9de mars) gamla
almanack, sådant väder de 40 närmast föl-
jande dagarna. Sådan Nyårsmyt var på-
dan väder 3 följande ny, nyårsmyt inberäk-
nat: "Klar, kitta, guldag" Boar för ett gott år."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445:21

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Elfvärdsö & Kåndsö. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
 Socken: Älgshult & Kråksmåla. Berättat av: Laufer: Frank Jansson.
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1929 i Älgshultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Regn Långfredag och Kristi Himmelfärdsdag (20.
 bodar Lålig höskörd, men om vädret varklart
 påskamora blott så länge att ryttaren hant
 sadla hästen, så blev då göteborgs-
 vår." Obs! 3 dygn före, natten till 1^{sta} maj
 3 dygn efter summa 7 nätter hette "Ludie mät-
 ter". Vora dessa kalla var det ett gott märke,
 för då frös då inte de midsommars. men
 var det var a "Ludie mätter, som inte gick
 ut (s. v. s. var framträder), så kom samman
 i ordningen vid midsommars med stack frost,
 "8 då va förfärligt, då frös de spåda rågaten
 8 då bröde hungerår." Obs! 3 dygn före, mid-
 sommarsnatten, och 8 dygn efter, summa 8.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 6445: 22Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: Elepvidinge ö KaulbredsAdress: Turåkra ? Kråksmåla.Socken: Alghult ö Kråksmåla.Berättat av: Lantbr: Yrak Jansson, vaf.Uppteckningsår: 1940.Född år 1899. i Alghultsacken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hette "Jernnätterna" och motsvarade och pa- (21)
 des på i kombination med "Ludie mätter".
 Obs! "Låkan de örter skulle samlas i midram-
 markid. Bräst var midrammarknatten här-
 till. Min fader och många bänder med havan-
 gav sig ut vid kl. 9. midrammarknatten och pläc-
 de ett stort fäng gräs, som torkades och stöp-
 pades i en stor säck. detta hö hette "Nessan-
 markhöet" och gämdes till i otta julaftans-
 morgon, då skulle fjäkraturen, fjäsa och
 häken ha var sin lilla rudd därav. Se! Pro-
 des göra dem starka, och eniga och skydda-
 de för vargar (när dem vore hos oss) och förän-
 rigt var det gott mot Hexars inflytelser."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

N. 6445:43

Landskap: Småland.

Upptecknat av:

Earl Viking,

Härad: Uppvidinge & Ålandhövd.

Adress:

Furåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgö och Kråksmåla.

Berättat av:

Lautbr. Frank Jansson, m.f.

Uppteckningsår:

1940.

Född år

1822.

i

Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Obs! Bland de blommor, som borde placeras (22.
midsommarnatten vara de 9 sorter, som in-
ginga i "Midsommerskvasten" och påminna om
"Jungfru Marias namn." Kvasten hängdes i
en krok i stugotaket med skapen öppna för
dam vora torra. Med dessa blommor gick att
bota sjukdomar i mängd på "Bö folk &
fä," så de min Fader och farbror Nils Jönsson,
enligt deras uttågar hette blommorna följande
namn. "Mari Färs, Marie Öjentröst, Marie hand,
Marie kappa, Marie sängkalm, Marie (o. Lin.)
Marie kampa, Marie Föklä och Johannes-Ört"
och den sista örten "Va så kraftig, att man
konne driva bort Jan-(Sjulen) med den sode Farbror.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6445

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidlinge & Handbörds.

Socken: Ålgult & Kråksmåla.

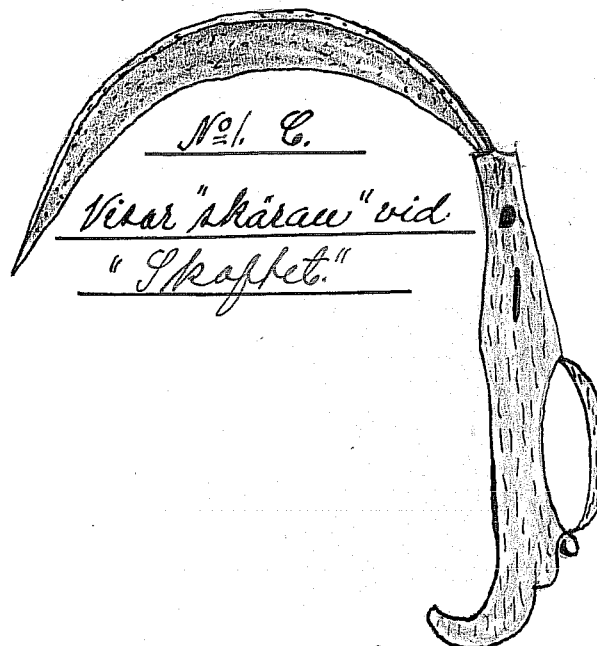
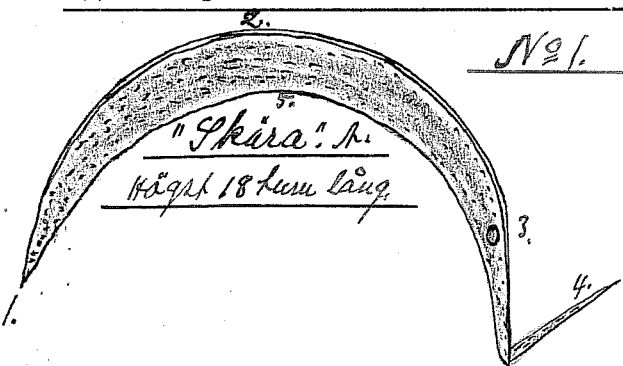
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking

Adress: Furåkra, "Kråksmåla"

Berättat av: Lauritz Isak Jansson m.f.

Född år 1822 i Ålgultsocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:o 1 B.

Visar "Skärskaff"

av mullerbjörk, sett
från baksidan.

Obs! Motiven från F.d.

Lagberättarens Färd, som
var mitt Brudanshem.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppsvidinge & Handbreds.

Adress: Furåkra, Bråksmåla.

Socken: Ålgård & Bråksmåla.

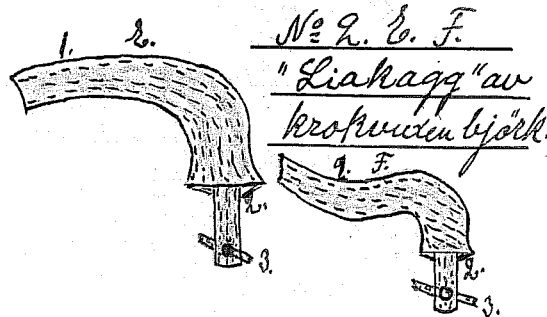
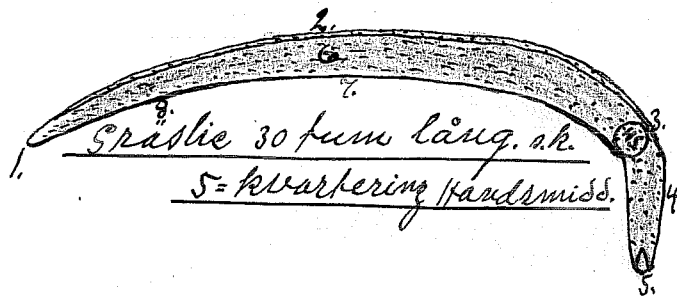
Berättat av: Lantbr: Jakob Jansson,

Uppteckningsår: 1940.

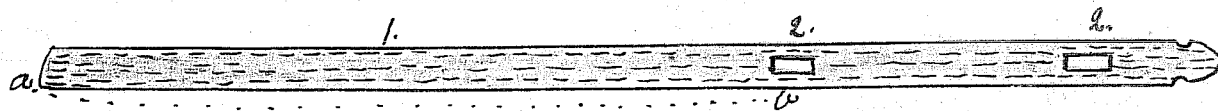
Född år 1822 i Ålgårds socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N: 2. D.

N: 2. G. "Liavet" sett från framsidan.

N: 2. H. "Liavet" sett från den ena kanna sidan.

"Liavets" Bredd. 2. Tum, fjocklek vid kaggarna $1\frac{1}{4}$ Tum.

ACC. N:R. M. 6445.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking.

Härad: Uppvidinge & Kaulbäcks.

Adress: Luråkra, "Kräksmåla."

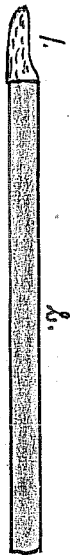
Socken: Ålgö och Kräksmåla.

Berättat av: Lantbr. Erik Jansson, m. f.

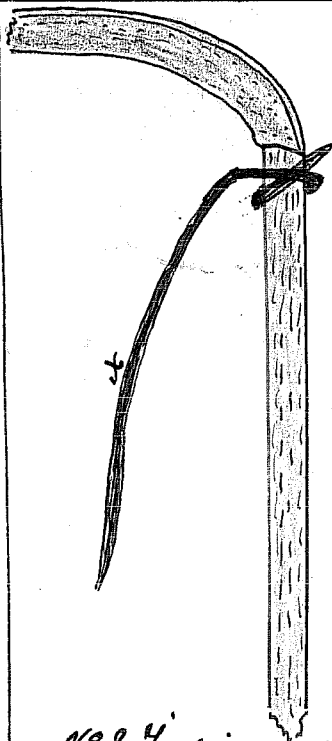
Uppteckningsår: 1940.

Född år 1822. i Ålgö socken.

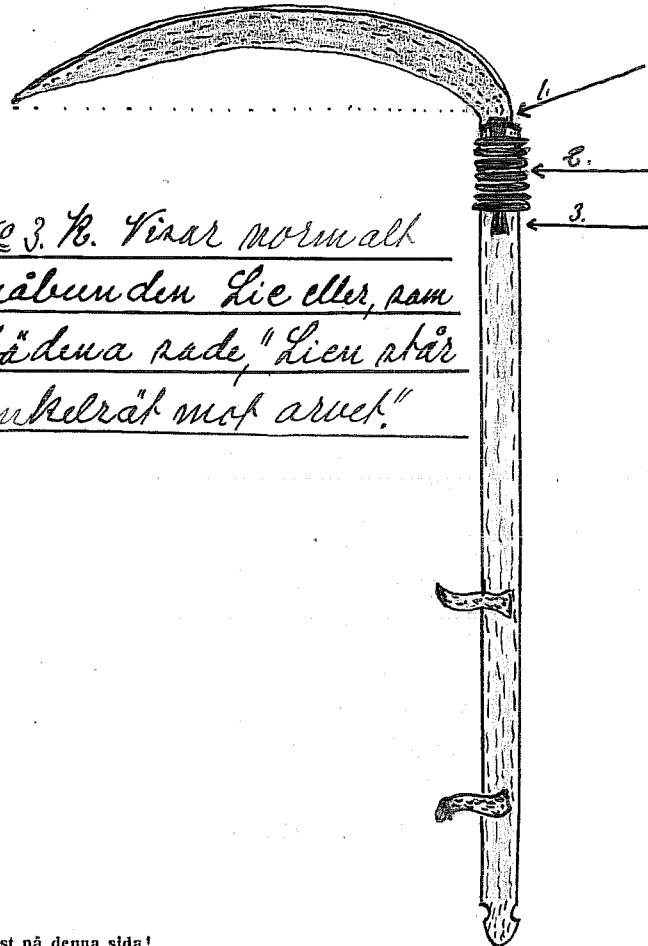
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

No 3. 4.
"Bastpisticha"

No 3. 4. visar när
man börjar påbin-
da lien. "Tåten" de,
visas om "rätt-
sals."

No 3. 6. Visar normalt
påbunden Lie eller, som
färdiga sade, "Lien står
vinkelrät mot arvet."

ACC. N:R. N. 6445

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Earl Viking

Härad: Uppvidinge ö Handbörds.

Adress: Furåkra, "Kråksmåla."

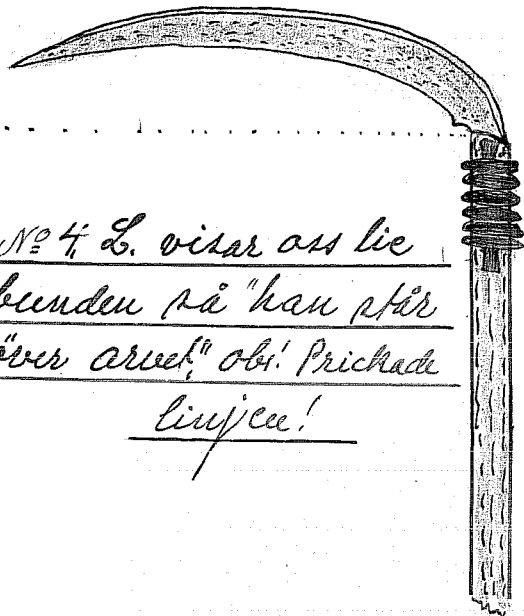
Socken: Ålgö ö Kråksmåla.

Berättat av: Lantbr: Erik Jansson, upf.

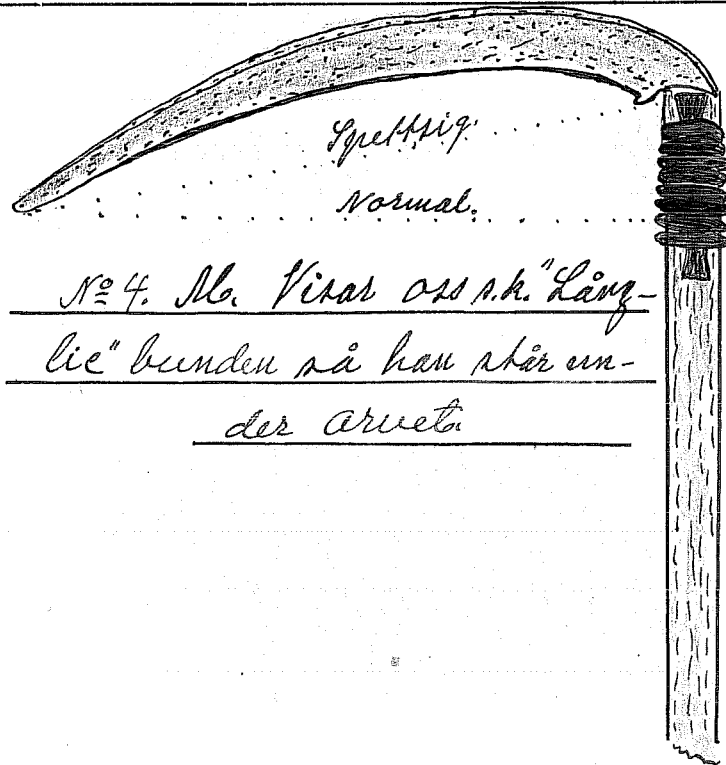
Uppteckningsår: 1940.

Född år 1829. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N: 4. L. visar oss lie
bunden på "han står
över arvet," obf. Prickade
linjer!

N: 4. M. visar oss a.k. "Läng-
lie" bunden på han står un-
der arvet.

N: 4. N. "Liaråke."
18 cm Läng.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking.

Härad: Uppvidinge & Lundby.

Adress: Furåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgård & Kråksmåla.

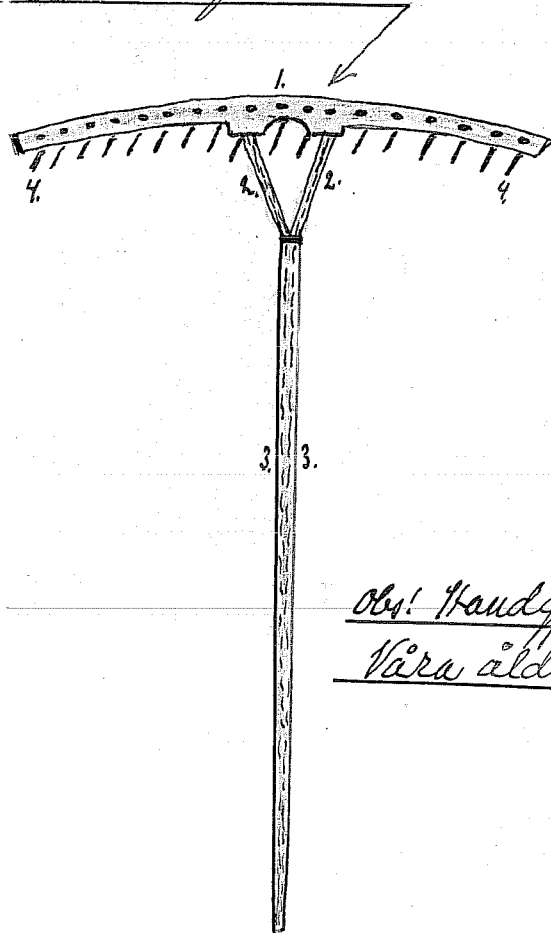
Berättat av: Lantbr. Erik Jansson.

Uppteckningsår: 1920.

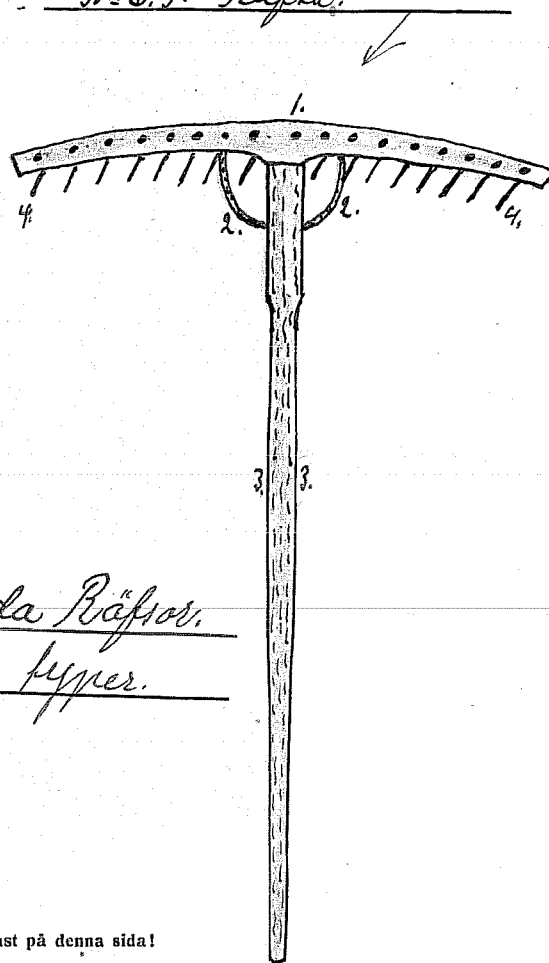
Född år 1882. i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:o 6. O. "Räpva"

N:o 6. P. "Räpva."

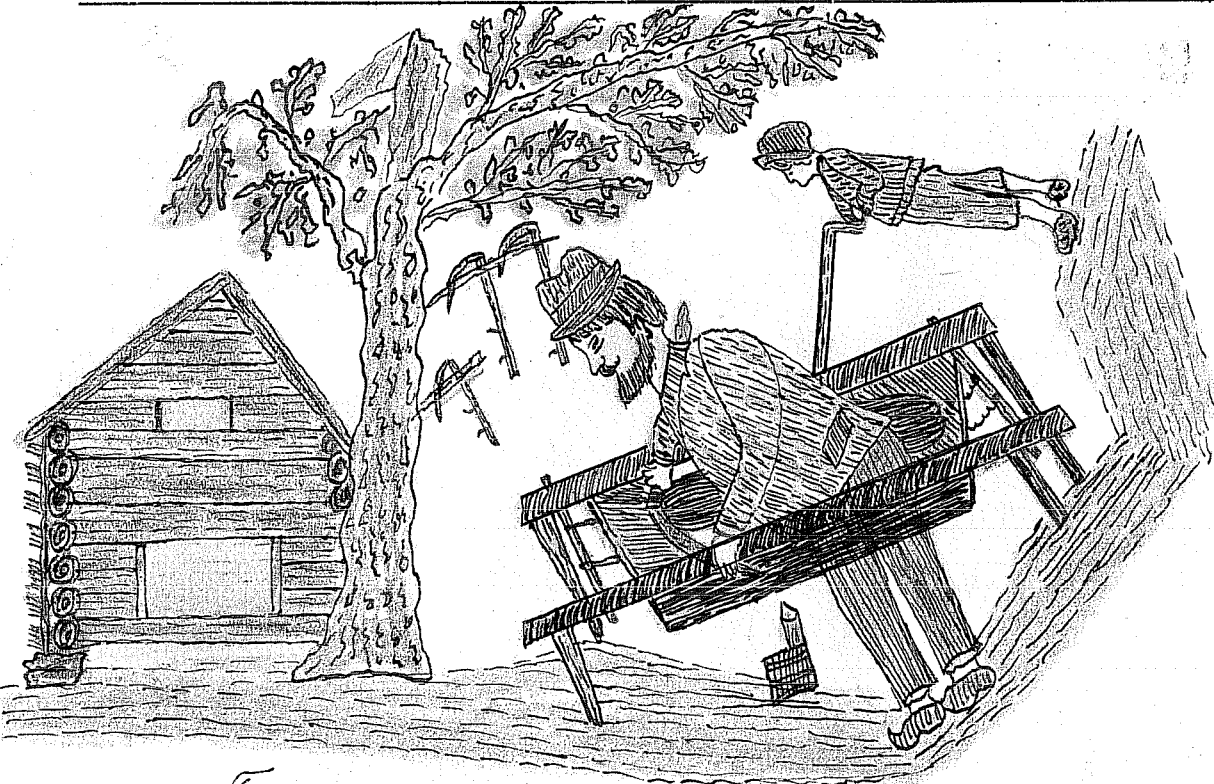
Obs! Handgjorda Räpvor.
Våra äldriga typer.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6445.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppsvidingö Handbids: Adress: Turakra, Kråksmåla.
Socken: Ålgö och Kråksmåla. Berättat av: Lautbruk. Erik Jansson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:o 8. Far sliper liar under den ålriga berken i slätter-
ängen. Typen Calle--V--g. "Lrar vevn." Y Bakgrunden synes
gaveln av den gamla ångsläden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6445.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge & Handbo.

Adress: Furåkra, Kräkumåla.

Socken: Ålgö & Kräkumåla.

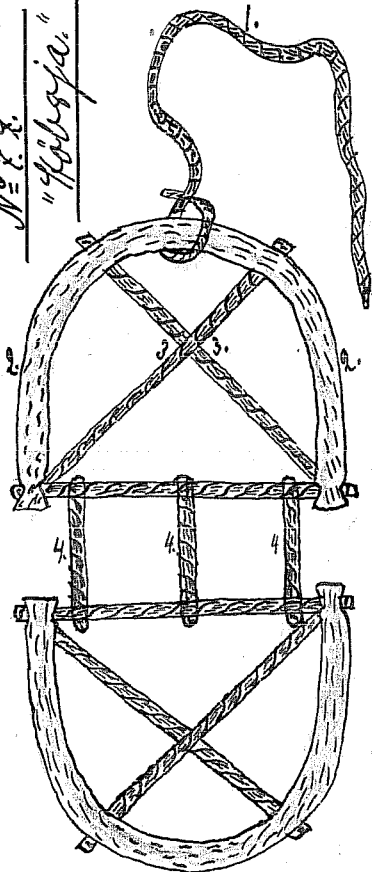
Berättat av: Lantbr: Erik Jansson m.f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1829. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

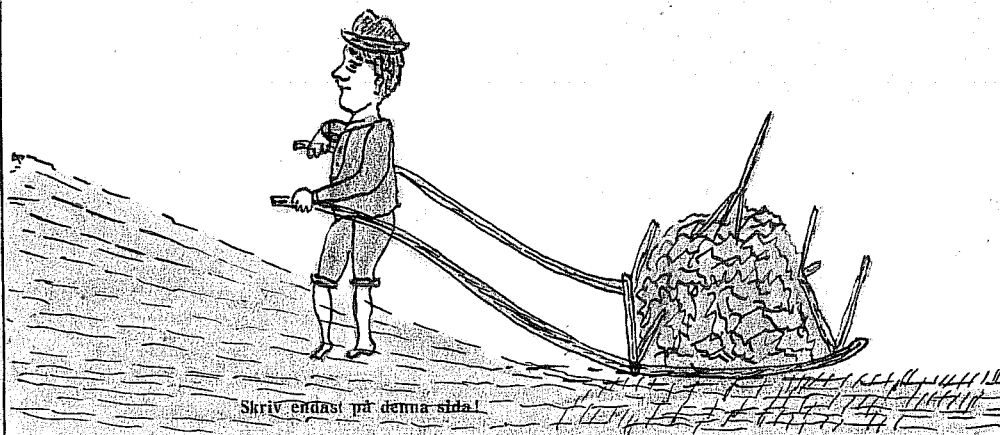
N:o 8. 8.
"Håboja."

N:o 8. 9. Tre = hornafjunga" av trä cirka 3 alnar lång.
Ståhåls tidens Högapplet.

N:o 8. 10. Yngling drär den våta starran
ur häret på "håsa." Motiv för 50 år sedan.

Skriv endast på denna sida!

N. 6445.

Nº 8. Höck-(starr) skas opp från
Minnestekning för 55 år sedan.

